MAAVESUUNNOS asiak ML1720/30.1.2015

JALKAVÄKIMIINOJEN SUORITUSKYVYN KORVAAMINEN -KUULEMINEN EDUSKUNNASSA 23.5.2015

1 Perusteet

Tämä lausunto perustuu viiteasiakirjan mukaiseen vuosittaiseen raporttiin, jolla Maavoimien esikunta on raportoinut Pääesikuntaa jalkaväkimiinojen hävittämisen ja niiden suorituskyvyn korvaamisen hankkeiden etenemisestä. Raportti on edelleen välitetty puolustusministeriöön ja ulkoasiainministeriöön.

Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko vuodelta 2004 edellytti, että Suomi liittyy yleissopimukseen jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä eli niin sanottuun Ottawan sopimukseen vuonna 2012 ja jalkaväkimiinat tuhotaan vuoden 2016 loppuun mennessä. Eduskunta hyväksyi sopimukseen liittymisen 25.11.2011.

Puolustusvoimille kohdennettiin jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaamiseksi hankittaviin järjestelmiin vuosille 2009–2016 lisärahoitusta 200 miljoonaa euroa. Eduskunta edellytti, että valtioneuvosto toteuttaa jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaamiseen tarkoitetut ohjelmat puolustusmenojen leikkaamisesta huolimatta ja että jalkaväkimiinojen korvausohjelman toteuttamisesta annetaan vuosittain selvitys ulkoasiain- ja puolustusvaliokunnille.

2 Jalkaväkimiinojen hävittäminen

Ottawan sopimukseen liittymisen jälkeen Suomelle ei jää operatiiviseen käyttöön jalkaväkimiinoja. Sopimukseen liittymisestä johtuen Suomessa on kielletty

- sakaramiina (SM 65-98)
- putkimiina (PM 43-86)
- putkimiina (PM 68-95).

Puolustusvoimilla oli Ottawan sopimukseen liittymistä valmisteltaessa sopimuksen kieltämiä jalkaväkimiinoja yhteensä 1 029 763 kappaletta, joista sakaramiinoja 801 618 kappaletta ja putkimiinoja 228 145 kappaletta.

Sakaramiinat (SM 65-98) on hävitetty vuosien 2012–2013 aikana tuhoamalla sytyttimet ja kierrättämällä metalliset sakaralaukaisimet. Panososina käytettävä räjähdysaine pakattiin uudelleen ja käytetään soveltuvin osin tulenkuvauksessa ja räjäytyskoulutuksessa. Putkimiinat (PM 43-86 ja PM 68-95) hävitetään räjäyttämällä massaräjäytysleireillä. Viimeiset hävitettäväksi suunnitellut miinat tuhotaan elokuussa 2015.

Ottawan sopimuksen 3. artikla sallii jalkaväkimiinojen säilyttämisen miinanetsintä-, miinanraivaamis- tai miinantuhoamistekniikan kehittämistä ja koulutusta varten. Suomi jättää yhteensä 16 500 jalkaväkimiinaa käytettäväksi kehittämis- ja koulutustarpeisiin noin 20 vuoden ajaksi.

3 Jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaaminen

Puolustusministeriön jalkaväkimiinaselvitystyöryhmän raportissa vuodelta 2004 todetaan jalkaväkimiinoista luopumisen myötä menetettävän suorituskyvyn koostuvan

- esteiden ja panssarimiinojen raivaamisen estämisestä
- alueiden valvonnasta ja vapaan käytön estämisestä
- omien joukkojen ja kohteiden suojaamisesta
- tappioiden tuottamisesta.

Jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaaminen jakautuu

- panssarimiinoittamisen modernisoimiseen
- viuhkapanoksien hankkimiseen
- pimeätoimintakyvyn kehittämiseen
- tiedustelun, valvonnan- ja tulenjohdon järjestelmien hankkimiseen.

Jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaamiseen osoitettu rahoitus on pääosin käytetty, materiaalihankkeet toteutettu, materiaali vastaanotettu ja otettu käyttöön. Viimeisin hankkeiden tuottama materiaali vastaanotetaan vuosien 2015–2017 aikana, jolloin myös suorituskyvyn korvaamiseen tarkoitettu rahoitus on käytetty.

3.1 Panssarimiinoittamisen modernisointi

Hankkeen rahoituksella on hankittu:

- telamiinan moderneja laukaisimia

- raivaamisenestopanoksia
- merkitsemisvälineitä
- kaukolaukaisimia.

Hankkeet ajoittuivat vuosille 2009–2014. Hankkeiden tuottama materiaali on vastaanotettu ja hankkeet ovat päättyneet.

3.2 Viuhkapanoksien hankinta

Viuhkapanosten toimitukset on toteutettu vuosina 2009–2012. Hanke on päättynyt.

3.3 Pimeätoimintakyvyn kehittäminen

Pimeätoimintakykyä on kehitetty hankkimalla eri tarkoituksiin erityyppisiä pimeätähtäimiä, pimeänäkölaitteita ja lämpötähystimiä. Hanke on alkanut vuonna 2009 ja päättyy vuonna 2016.

3.4 Tiedustelun-, valvonnan- ja tulenjohdon järjestelmien hankinta

Hankinnat jakautuvat

- Ranger-lentotiedustelujärjestelmän ylläpitoon
- minilennokkijärjestelmien hankintaan
- maalinpaikannuslaitteiden hankintaan
- kenttäradiokaluston hankintaan.

Hankinnat ovat jakautuneet useisiin hankkeisiin ja vaiheisiin, joista osa on jo päättynyt. Loput minilennokkijärjestelmät vastaanotetaan suunnitelman mukaan vuoden 2015 aikana. Maalinpaikannuslaitteiden vastaanotto tapahtuu vuodesta 2015 alkaen. Sopimus kenttäradioiden hankinnasta on tekeillä. Hankkeet päättyvät suunnitelman mukaan vuonna 2017.

3.5 Muut toimenpiteet

Materiaalihankkeiden lisäksi jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaamiseksi ja samalla uuden välineistön vaatimusten mukaisesti on kehitetty uusia menettelytapoja, laadittu ohjeistusta ja mukautettu koulutusta.

4 Yhteenveto

Jalkaväkimiinojen hävittämistä ja niiden suorituskyvyn korvaamista on toteutettu päätösten ja suunnitelmien mukaisesti. Viimeiset hävitettäväksi suunnitellut jalkaväkimiinat tuhotaan tänä vuonna, sopimuksen ehdot täyttäen. Jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaamisen hankkeet

ovat loppusuoralla ja viimeiset saadaan päätökseen vuonna 2017. Pääosa luodusta suorituskyvystä on jo käytössä, loputkin vuonna 2018.

Everstiluutnantti
Osastoesiupseeri Riku Mikkonen

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI